Cena 15 gr. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

№ 32 Dnia 4 sierpnia 1935 r. Rok IV.

# Życie Gromadzkie

TYGODNIK SPOŁECZNO-GOSPODARCZY.

Łowicz.

Prenumerata roczna 7 zł.; półroczna zł. 3.50 gr.; kwartalna 1 zł. 80 gr.; miesięczna 60 gr. Ceny ogłoszeń: za wiersz garmontowy lub jego miejsce po 60 groszy; ogłoszenia drobne na ostatniej stronicy po 20 groszy za wyraz.
**Redakcja i Administracja**—Łowicz, **Dom Ludowy** II-e piętro telefon № 15,—czynna od godz. 17 do 20, a we wtork i piątki od 9 do 14 i od 17 do 20. Redaktor przyjmuje we wtorki od godz. 17 do 19.
Rękopisów niezastrzeżonych nie zwraca się. Redakcja zastrzega sobie możność czynienia skrótów w artykułach.

## W przyszłym Sejmie
### interesów rolnictwa bronić będą fachowi rolnicy.

Przywrócenie dochodowości rolnictwa stało się najważniejszem zadaniem gospodarczem w Polsce, ale nie jest łatwe, bowiem kryzys gospodarczy istnieje nietylko u nas, ale na całym świecie. Interesy gospodarcze pomiędzy krajami powiązane są ściśle, wzajemna ich zależność jest silna i trudno coś zrobić dla polskiego stanu rolniczego, skoro warunki jego na całym świecie nie są lepsze. Nie znaczy to wcale, żebyśmy mieli opuścić ręce i cierpliwie wyczekiwać zmiłowania Bożego, skoro bardzo wielkie trudności piętrzą się na drodze.

Przeciwnie, trzeba zespolić wszystkie wysiłki zbiorowe rolnictwa z pracami Rządu i dążyć wspólnie do polepszenia katastrofalnych stosunków.

Często u nas po wsiach zbierają się ludzie po sklepikach i przyzbach i gadają, radzą o ciężkich czasach dzisiejszych. Kto się tym rozmowom przysłucha, słyszy przeważnie jedno: Rząd powinien zrobić to, Rząd powinien tamto, od Rządu zależy, żeby dopomóc rolnictwu i chłopu. Jest to gadanie dziecinne. Żaden Rząd nie upora się z tak olbrzymiem zadaniem, o ile jego wysiłki nie spotkają się z należytem poparciem samych rolników. Jeżeli założymy ręce i będziemy czekać, aż Rząd sam zwalczy kryzys w rolnictwie, to największe nawet wysiłki z jego strony będą próżne. Wieś musi wykrzesać z siebie wolę czynu i wziąć udział w trudnej walce o własną, lepszą przyszłość.

Rozwiązanie bowiem spraw rolniczych nie może być powierzone samym urzędnikom bez udziału fachowców, rolników. Któż lepiej zna bolączki i potrzeby swojego stanu, jak nie sami zainteresowani. Rolnicy sami najlepiej wiedzą, co im dolega i chcieliby, żeby ich głosy były wysłuchane przez tych, co kierują sterem Państwa.

Do tego celu powołany jest w zasadzie Sejm. W Sejmie przecież zasiadają przedstawiciele społeczeństwa poto, żeby tam w jego imieniu wypowiadać opinje o sposobie rządzenia Państwem. Niestety, z poprzedniemi sejmami racjonalna współpraca była prawie niemożliwa. Dawniejsza ordynacja wyborcza była tak ułożona, że dostęp do Sejmu możliwy był jedynie przez partje.

Partje polityczne układały listy kandydatów, zaopatrywały je numerami i przeprowadzały agitację. W ten sposób do Sejmu dostawali się gracze polityczni, którzy niewiele mieli wspólnego z życiem gospodarczem.

Jakże często z list partyjnych, nibyto chłopskich przechodzili do Sejmu ludzie, nie mający absolutnie nic wspólnego z wsią i rolnictwem. Nic dziwnego, że taki pan, wszedłszy do Sejmu głosami chłopów, a nie mając pojęcia, czy marchew rośnie na drzewie, czy na grządkach, wolał nie wdawać się w sprawy fachowe, najbardziej ważne dla tych, którzy mu mandat powierzyli, a zamiast tego prowadził jałową „politykę", zdobywając sobie sławę pustem, nic nieznaczącem gadulstwem i demonstracjami, od których głośno było na sali sejmowej, ale z których nie było żadnego pożytku.

Z tego wszystkiego wynika niezbicie, jak ważną jest rzeczą, aby wybitniejsze jednostki z pośród społeczeństwa rolniczego, które przeszły przez szkołę fachową i obywatelską w kółku rolniczem, spółdzielni rolniczej, w powiatowej komisji rolnej, czy w Izbie Rolniczej miały dostęp do Sejmu i mogły wywierać wpływ na układanie praw w Polsce. Mamy przecież wśród siebie wielu światłych, fachowych rolników, których umiejętność mogłaby być użytkowana dla dobra ogólnego w Sejmie. Dotychczas ludzie ci przeważnie nie mieli tam żadnego dostępu, bo nie chcieli mieszać się do partyj, ich roboty agitacyjnej i intryg.

Nowa ordynacja wyborcza zbudowana jest na zupełnie odrębnych zasadach i, odsuwając na bok partje, umożliwia wejście do Sejmu ludzi fachowych ze wszelkich środowisk. Ponieważ w Polsce najwięcej jest rolników i najwięcej okręgów rolnych, więc też i największa ilość fachowych rolników wejść będzie mogła do izb ustawodawczych. Kandydatury na posłów będą wystawiać nie partje, ale okręgowe zgromadzenia wyborcze, składające się z przedstawicieli samorządów i organizacyj gospodarczych i społecznych. Oczywista rzecz, że takie zgromadzenia wysuną kandydatury osób cieszących się zaufaniem współobywateli, zasłużonych w pracy społecznej, gospodarczej i samorządowej swojej okolicy. Będą to przecież działacze, którzy doświadczenie zdobyli w twórczej pracy nad podniesieniem rolnictwa w organizacjach i samorządach. Ich udział w pracach sejmowych przyczyni się do oparcia obrad i uchwał na podstawie fachowej.

Ci sami posłowie, pracując nadal w organizacjach, które ich wysunęły, a więc w Izbach, Związkach Kółek Rolniczych, spółdzielniach i t. d. będą na terenie tych organizacyj wyjaśniali, co dzieje się w Sejmie, jaka jest polityka rolna Rządu. Sami zaś, widząc z bliska warunki panujące na wsi i rzeczywiste potrzeby rolnictwa będą mogli wywierać wpływ na politykę rządową nie drogą reklamiarskiej demagogji, ale fachowych wskazówek, opartych na własnych doświadczeniach.

Tak pojęty skład i praca Sejmu przyniesie niewątpliwie doniosłe skutki dla rolnictwa. *M. S.*

# OBYWATELE!

## Wzywamy wszystkich do jaknajliczniejszego udziału w Powiatowym Zjeździe Organizacyj Społecznych

**który odbędzie się dnia 4 sierpnia o godz. 12 m. 30**

**w Dużej Sali Domu Ludowego w Łowiczu**

Referat na temat Konstytucji wygłosi

**p. poseł Antoni Pacholczyk**

# Wodzowie bez armji.

Są ludzie chorzy na manję wielkości, którzy wyobrażają sobie, że mają do dyspozycji liczne armje. Wydają im rozkazy, przemawiają w ich imieniu... Są wodzowie z „urojenia", którzy ogłaszają szumne odezwy, wypowiadają wojny i lubią odgrywać rolę bohaterów. Takie wrażenie sprawiają przywódcy opozycji, którzy ogłosili hasło bojkotu wyborów. Dawno utracili oni kontakt z członkami swych partyj, którzy od nich odeszli zniechęceni jałowemi sporami, rozczarowani młóceniem przysłowiowej słomy. Wiele komórek prowincjonalnych już nie istnieje, albo istnieje tylko na papierze... Ale to nie przeszkadza, aby wodzowie z „urojenia" liczyli na tysiące swe zastępy partyjne, aby sugiestjonowali się sami, że rozkazy ich będą wykonane. Tymczasem czeka ich jeszcze jedno rozczarowanie. Zapomnieli, bowiem, że ich członkowie nie są automatami, że mają wolę i rozum i potrafią krytycznie ocenić taktykę, oraz motody działalności swoich przywódców. Przeciętny obywatel, który obserwuje postępowanie przywódców pozycji w ostatnich paru Sejmach, utracił dawno do nich zaufanie. Orjentuje się doskonale, że nowa konstytucja nie uszczupla wcale jego praw, a wyzwala go jedynie z pod opieki różnych megalomanów i warchołów partyjnych— nie słucha się więc ich nawoływań i bierze udział w akcji wyborczej. Najlepszym dowodem tego jest liczny udział przedstawicieli wszystkich odłamów społeczeństwa w wyborach do Okręgowych Zgromadzeń Wyborczych, które już zostały prawie wszędzie przeprowadzone. Świadczą o tem liczne rezolucje organizacyj zawodowych, społecznych i gospodarczych, które wypowiadają się wyraźnie i wzywają swych członków do spełnienia, obywatelskiego obowiązku i licznego udziału w wyborach. Dlatego też rozkazy wodzów „bez armji" nie znajdą wykonawców, bo „szary człowiek" powołany do pracy samorządowej, czy też społecznej, nie da się uwieść hasłom destrukcyjnym, stanie do urny wyborczej i spełni swój obowiązek obywatelski. W chwili obecnej w najśmieszniejszej sytuacji znalazła się jednak endecja. „Gazeta Polska" przypomniała jej, że w 1912 r. wbrew całemu społeczeństwu nawoływała ona do wzięcia udziału w wyborach do rosyjskiej Dumy. Wówczas wytworzył się wprost opłakany stan rzeczy. Z tego powodu skarżyła się:"... pomimo, że w trzeciej Dumie rozstrzygały się sprawy ogromnej wagi dla naszego kraju (?!) w prasie naszej ciągle powtarzano czytelnikom: w Dumie nic niema poważnego do zrobienia; najlepiej, żeby nas tam nie było"... „ ..Wielu dziennikarzy tak się zachowywało, jakby ich kto przekupił"... „Przez szereg lat na tle spraw poważnych uprawia się bezmyślne błazeństwa".. A więc bojkot wyborów do rosyjskiej Dumy był według endecji „bezmyślnem błazeństwem", jak więc nazwać jej stanowisko wobec obecnych wyborów do Sejmu i Senatu? To też większość wyborców nie może mieć zaufania do swych zgrabnych „leaderów", do „principjalistów" starego autoramentu, do tych wodzów z „urojenia". Armja wyborców nie usłucha ich rozkazów i spełni sumiennie swój obowiązek obywatelski, a wodzowie partyjni zostaną ostatecznie zdyskredytowani. Towarzystwa „kanapowe" i partje „kanapowe" zakończą ostatecznie swoją egzystencję. Wodzowie zaś z „nieprawdziwego zdarzenia" przekonają się ostatecznie, że nigdy nie mieli własnych armji wyborców i że nie potrafili swych interesów osobistych i partyjnych podporządkować interesowi Państwa. Nie mogą też już więcej decydować o losach Państwa i nowych ciałach ustawodawczych niema dla nich miejsca.

# Głos obywatela w sprawie wyborów.

Uchwalona przez Sejm nowa Konstytucja i ordynacja wyborcza spotkały się z wielkiem uznaniem ze strony zdrowo myślącego społeczeństwa, a z pogardą tych, co należąc do ciągłej opozycji stali się już opozycjonistami dla zasady i nie wzruszą się choćby najlepszem i najsprawiedliwszem poczynaniem dla dobra Państwa i społeczeństwa.

Opozycja robi wielki gwałt z powodu uszczuplenia praw wyborczych do Senatu i z powodu zmniejszenia liczby posłów i senatorów o pokaźną liczbę 251 członków. Dowodem alarmów są uchwały kongresów stronnictw opozycyjnych, zmierzające do bojkotu wyborów na zasadzie nowej ordynacji wyborczej.

Praktyka i doświadczenie lat ostatnich wykazały niezbicie, że im jest większe i liczniejsze dane ciało kolegjalne, tem praca jego idzie ciężej i oporniej. Liczny Sejm skłonny jest zawsze do robienia wielkiej wrzawy i kłótni w podzielonych na partje i partyjki wzajemnie się zwalczających grupach,— stając się przez to niezdolnym do podejmowania uchwał w sprawach nieraz bardzo żywotnych lub wymagających szybkich i śmiałych decyzyj.

Sam autorytet źle pracującego sejmu prędko upada, czego byliśmy świadkami naocznemi u siebie i na całym świecie. Można śmiało twierdzić, że tak zwany „kryzys parlamentarny" jaki począł przejawiać się w ciągu ostatnich dziesiątków lat w bardzo wielu

państwach miał swoje źródło właśnie w zbytniej liczebności posłów.

Nowa ordynacja wyborcza, zmniejszając liczebności parlamentu o całe 55%, a liczebności senatu o przeszło 10%, stwarza nowe warunki pracy naszych ciał ustawodawczych w sensie zdrowszym moralnie i gospodarczo. Weźmy tylko dla przykładu stronę gospodarczą. Zmniejszenie liczby o 251 posłów i senatorów da skarbowi państwa oszczędności około 300 tys. zł. miesięcznie czyli około 3 milj. 600 tys. zł. rocznie. Jest to suma dość pokaźna. Jeśliby sumę tą obrócić dajmy na to na budowę dróg, to można miesięcznie zbudować około 15 klm. drogi bitej, co w stosunku rocznym daje już 180 klm. a za 10 lat może być za te pieniądze 1800 klm. dróg bitych.

Gdyby te pieniądze obrócić na inny pożyteczny dla kraju cel np. na bibljoteki czasopisma, budowę szkół i t. p. to i tak korzyści będą daleko większe niżby pieniądze te miały iść na wypłatę tym wielu posłom niekiedy zapaćkanym, często sobkom i nierobom, którzy brali pieniądze poto by jeździć po wiecach i bałamucić wiecowników różnemi aluzjami płacenia i niepłacenia podatków, rządzenia państwem, bez policji i urzędów, szerzenia oświaty bez szkół i t. p. niedorzecznościami. Tak bowiem działo się dawniej przy dużej ilości nieodpowiedzialnych suwerenów.

Obserwując życie polityczne od zarania naszej Niepodległości, miałem poniekąd możność przekonać się o złych jego stronach, o wdzierającej się demoralizacji w życie gospodarcze,—szerzone często przez nieodpowiedzialnych posłów. Rozkład i upadek organizacyj gospodarczych jak Kółka rolnicze, różnego typu spółdzielnie i wielu innych placówek życia gospodarazego, ma dużo do zawdzięczenia mędrkowaniu politycznemu.

Ponad wszystkiem górowała zawsze partyjność, a właściwie mówiąc nienawiść partyjna, która nie pozwalała suwerenom zająć się współpracą w organizacjach gospodarczych w formie pozytywnej, a tylko raczej w formie dekoratorskiej na swój kolor partyjny. Trudno to nazwać dobrem i mądrem, że chłop „Piastowiak" starał się bojkotować Kółka rolnicze, bo tam za dużo „wyzwoleńców" w innym powiecie było znów odwrotnie. W podobny sposób zachowywali się znów narodowcy w stosunku do ludowców, a już wszyscy razem uderzali, gdy dopatrzyli się znów „Sanacji". Podobne stosunki dawały się zauważyć we wszystkich placówkaoh gospodarczych. Rezultat tego jest dziś aż nadto widoczny i smutny.

To prawda, że obecna ordynacja Wyborcza ostro kładzie sztaby partyjne, i bezlitośnie na obydwie łopatki stara się kłaść dawne partyjnictwo. Sprawa ta godna jest głębszego zastanowienia z tej racji, że twórca nowej Konstytucji i Ordynacji wyborczej B. B. W. R. jako partja kładzie się sama wraz z innemi, by potrzebie dziejowej stało się zadość.

Pójście na dobrowolną utratę własnego stanu posiadania, dokonaną w nowej ordynacji wyborczej uchwalonej przez B. B. W. R., a wyrażająca się w zmniejszeniu samej liczby posłów jak zrzeczeniu się przywileju partyjnego narówni z innemi, oraz zniesienie nieodpowiedzialności poselskiej dokonane przez obóz grupujący się przy osobie Marszałka Piłsudskiego — jest czynem wielkim. Czynem na który niezdobyliby się inni ludzie z pośród najbardziej lewych i prawych ugrupowań. Mogli to tylko zrobić ludzie owiani ideą Wielkiego Marszałka, wychowani pod Jego czujnym okiem, umiejący poświęcać się dla wielkiej sprawy nietylko zdobycia, lecz i utrzymania Polski Mocarstwowej.

Zgorzkniałym sztabom partyjnym można dodać jedno na pociechę, że nie pora żałować utraconego władarstwa, które zostało im odebrane, skoro władarzyć nie umieli.

Sztuka politykowania polega zawsze na tworzeniu planów twórczych zaskakujących przeciwnika od strony właściwej. Opinja publiczna potępiała już od dawna złą gospodarkę społeczną, wyrażającą się w szafowaniu groszem publicznym — domagając się wprowadzania oszczędności i w gospodarce Państwowej.

Nowe prawo wyborcze, na które niezdobyłaby się opozycja, lewej czy prawej strony, a które zostało wprowadzone przez ludzi Obozu Marszałka Piłsudskiego, — zmniejsza prawie do połowy ciała ustawodawcze, robi oszczędności w gospodarce Państwowej, dając przytem jednocześnie walory moralności społeczno-obywatelskiej.

Niewczesne żale opozycji, starającej się powstrzymać wybory bojkotem znajdą w społeczeństwie szerszego oddźwięku. bo nie wnoszą treści w nasze życie Państwowe.

*J. Cieślak.*

# Sprawdzajcie swe nazwiska w spisie wyborców

## w dniach od 7 do 14-go sierpnia.

W dniu 7-ym sierpnia we wszystkich obwodowych komisjach wyborczych wyłożone będą w ciągu 5-ciu godzin dziennie spisy wyborców do Sejmu i do Senatu.

W ciągu 7-miu dni każdy wyborca, uprawniony do głosowania, powinien sprawdzić, czy nazwisko jego nie zostało w tych spisach pominięte.

Prawo wyborcze do Sejmu posiadają obywatele polscy, którzy ukończyli 24 lata i zamieszkują w gminie conajmniej od dnia poprzedzającego dzień zarządzenia wyborów t. j. 15 lipca b. r.

Jedyny wyjątek dotyczy wyborców do Sejmu na obszarze w. m. Gdańska, którzy będą wciągnięci do spisów wyborców m. Gdyni.

Wyborcy do Senatu muszą odpowiadać tym samym warunkom, co wyborcy do Sejmu, oraz mieć ukończone lat 30 i tytuł zasługi osobistej, wykształcenia, lub zaufania obywateli.

Każdy obywatel uprawniony do głosowania może oglądać spisy wyborców, robić z nich wyciągi oraz wnosić reklamacje. Reklamacje te mogą nietylko dotyczyć pominięcia nazwiska wyborcy, ale również, czy do spisu nie wciągnięto osoby nieuprawnionej do głosowania. Muszą one być wnoszone bądź na piśmie, bądź ustnie do protokólu ze wskazaniem dowodów. Komisja obwodowa załatwia te reklamacje niezwłocznie, w razie potrzeby może zażądać także przedstawienia lub uzupełnienia dowodów.

Na skutek reklamacji wniesionej przez wyborcę, komisja obwodowa albo uzupełni spis wyborców albo też zawiadomi osobę pominiętą w spisie, że reklamacja nie została uwzględniona. Jeżeli natomiast reklamacja dotyczy osoby wciągniętej do spisu, a nieuprawnionej do głosowania, wówczas komisja obwodowa może zwrócić reklamację jako nieuwzględnioną, lub też zawiadomić osobę, której reklamacja dotyczy, że będzie skreślona ze spisu wyborców.

O obydwóch wypadkach można wnieść sprzeciw do komisji obwodowej.

Jeżeli komisja obwodowa sprzeciwu nie uwzględni, wówczas prześle go do przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej, który rozstrzygnie ostatecznie.

Wyborca nie może jednak wnosić zażalenia z powodu uchwały komisji obwodowej.

Niektóre władze administracyjne, sporządzające spisy wyborców do Senatu ustanowiły terminy do zarejestrowania się obywateli, mających prawo do uczestnictwa w wyborach do Senatu z tytułu zasługi osobistej, lub z tytułu wykształcenia. Pominięcie tych terminów nie ma znaczenia prawnego, ponieważ każdemu obywatelowi służy prawo reklamacji w dniach od 7 do 14 go sierpnia b. r. Oczywiście wyborca powinien przedstawić dowody, że posiada tytuł zasługi osobistej lub wykształcenia.

# Kronika Wyborcza.

**Okręgowy Komisarz Wyborczy XIII Okręgu** urzęduje codziennie od 10 do 12 godz. w gmachu Starostwa Powiatowego w Łowiczu, pokój Nr. 2, tel. 25.

* * *

**Skład Okręgowej Komisji Wyborczej** Wydział Wojewódzki na podstawie art. 14 ust. (1) pkt. b. oraz art. 18 ust. (1) Ordynacja Wyborczej do Sejmu powołał na członków i zastępców członków Okręgowej Komisji Wyborczej XIII okręgu z siedzibą w Łowiczu, następujące osoby:

1. Nowaka Marjana — nadzorcę melior., zam. w Łowiczu jako członka, oraz Chrzanowskiego Jana — przemysłowca, zam. w Grodzisku Maz. jako jego zastępcę.

2. Wiankowskiego Franciszka — rolnika, zam. w Różanie pow. Łowickiego, jako członka oraz Kozę Jana—rolnika, zam. w Jackowicach, pow. Łowick., jako jego zastępcę.

3. Pasławskiego Bron.—dyr. gimnazjum, zam. w Sochaczewie jako członka, oraz Rutkowskiego Edmunda — inż. zam. w Boryszewie, pow. Sochaczew, jako jego zastępcę.

4. Goszcża Stanisława — nauczyciela, zam. w w Żyrardowie, pow. Błoński, jako członka oraz Jabłońskiego Karola inż. zam. w Błoniu, jako jego zastępcę.

Przypominamy, że Przewodniczącym Okr. Kom. Wyb. jest p. sędzia Wiktor Danielewicz, jego zastępca p. sędzia Ludwik Ekiel. Siedziba Okr. Komisji Wyb. mieści się w gmachu Sądu Grodzkiego w Łowiczu przy ul. Piłsudskiego.

---

Redakcja pragnąc przyjść z pomocą tym spośród obywateli naszego powiatu, którzy niedostatecznie się orjentują w skomplikowanych sprawach wyborczych, postanowiła wysyłać pewną ilość bezpłatnych egzemplarzy „Życia Gromadzkiego", przeznaczonych dla najbiedniejszej ludności. W tym celu zwróciliśmy się przed 2 tygodniami do Zarządów wszystkich gmin z prośbą o nadesłanie zapotrzebowania. Niestety, z niewiadomych nam powodów, niektóre ZarządyGminne nie raczyły odpowiedzieć. Powstrzymujemy się od określenia tej „skromności", mając nadzieję, że otrzymamy odpowiedź.

*Redakcja.*

# Decyzja 6 sierpnia.

6 sierpnia przypada rocznica wymarszu Pierwszej Kadrowej z Krakowa.

Mija 21 lat od momentu, kiedy komendant Józef Piłsudski zdecydował się dać Polsce „uzbrojone ramię, ramię żołnierza, który w dodatku zarobić sobie musi przez ciężki trud na miano żołnierza nietylko u obcych, ale i u swoich". *)

Po decyzji oddziały Związku i Drużyn Strzelec. w krakowskich Oleandrach dnia 3 sierpnia 1914 roku usłyszały słowa Komendanta-Wodza: „Wszyscy, co tu jesteście zebrani, jesteście żołnierzami polskimi. Znoszę wszystkie odznaki specjalne grup. Jedynym waszym znakiem jest odtąd Orzeł Biały".

6 sierpnia 1914 r. wymaszerowali legjoniści w bój o Polskę Niepodległą.

Łowczówek, Molotków, walki nad Nidą, szarża pod Rokitną, walki nad Styrem i Stochodem—oto jedne z etapów, w których legjoniści złożyli przed narodem egzamin hartu rycerskiego.

W każdą rocznicę wymarszu Pierwszej Kadrowej Marszałek wśród braci legjonowej wspominał z sentymentem dni chwały mocnego oręża polskiego, robił rachunek sumienia, ważył bieżące sytuacje Polski i dawał swym druchom nieustraszonym rozkazy na najbliższą przyszłość.

Tylko 6 sierpnia 1917 i 1918 nie przemówi- Komendant słowem żywem lub pisanem do braci legjonowej, bowiem przeżywał te dni w celi więziennej w Magdeburgu, a żołnierze Jego—w Szczypiornie, w więzieniach węgierskich i na frontach obcych—w obcych mundurach i pod obcą komendą.

W roku bieżącym będzie trzecia rocznica, w której Wódz nie przemówi.

* * *

**W związku z żałobą narodową w dniu 6 sierpnia b. r. żadnych obchodów uroczystych nie będzie.**

**W Łowiczu 5-go b. m. nastąpi zaciągnięcie warty strzeleckiej przed pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego.**

**Miasto będzie udekorowane, ratusz oświetlony reflektorami.**

**6-go sierpnia b. r. odprawiona będzie o godzinie 9 rano w Kolegjacie uroczysta Msza św. za duszę ś. p. Marszałka i poległych Legjonistów.**

**Licznym udziałem w Nabożeństwie złożą Obywatele hołd ś. p. Marszałkowi J. Piłsudskiemu i Bohaterom, którzy polegli na polu chwały.**

*) W cudzysłowie wyjątek z przemówienia Józefa Piłsudskiego na Zjeździe Legjonistów w Krakowie w roku 1922.

# Organizacje społeczne wobec wyborów.

**Związek Rezerwistów w Bielawach** na posiedzeniu 30 lipca 1935 r. postanowił że w dniu wyborów do Sejmu i Senatu wszyscy członkowie Z. R. w Bielawach pójdą do urny wyborczej, by spełnić swój obywatelski obowiązek.

Jednocześnie uchwalono szerzyć świadomość roli i zadań obywateli w akcji wyborczej.

**Zarząd Okręgowego Towarzystwa Organizacyj i Kółek Rolniczych w Łowiczu** na posiedzeniu w dniu 30 lipca 1935 roku powziął rezolucję treści następującej.

„Jako reprezentanci zorganizowanej wsi w Kółkach Rolniczych, organizacji zawodowo-gospodarczej, stwierdzamy, że staniemy do apelu wyborczego i wzywamy wszystkich naszych członków, aby nie ulegali psychozie bierności, a wzięli jaknajliczniejszy udział przy wyborach do Sejmu i Senatu w myśl własnego sumienia i w zrozumieniu dobra Państwa".

**Zarząd Koła Związku Rezerwistów w Łowiczu** na posiedzeniu w dn. 25.VII r. b. uchwalił zarządzić zbiórkę wszystkich członków Koła celem wzięcia udziału w zebraniu członków organizacyj społecznych w dn. 4.8 r. b. w sali Domu Ludowego w Łowiczu. Artykuł I Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej głosi: „Każde pokolenie obowiązane jest wysiłkiem własnym wzmóc siłę i powagę Państwa. Za spełnienie tego obowiązku odpowiada przed potomnością swoim honorem i swojem imieniem".

Stajemy gremjalnie do wykonania naszych obowiązków obywatelskich i wzywamy do solidaryzowania się z nami wszystkich, którzy Państwo Polskie uważają za „wspólne dobro".

**Zarządy Organizacyj Społecznych: P. O. W.**, Straży Ogniowych, Kółek Rolniczych, Kół Gospodyń Wiejskich, Sąsiedzkich Związków Młodej Wsi, L. O. P. P. i L. M. i K. gminy Domaniewice, na posiedzeniu w dniu 30 lipca 1935 roku, doceniając tak ważną dla Polski chwilę, wzywają wszystkich członków i członkinie do spełnienia zaszczytnego obywatelskiego obowiązku głosowania do Sejmu i Senatu.

# Ogłoszenie.

Na podstawie art. 52 ust. (1) Ustawy z dnia 8 lipca 1935 r. Ordynacja Wyborcza do Sejmu (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 319) niniejszem podaję do wiadomości publicznej, że powiat łowicki został podzielony na 42 obwody głosowania do Sejmu a mianowicie:

## Miasto Łowicz.

**Obwód 1** (*Ratusz siedziba Zarządu Miasta*). Mostowa cała, Marszałka Józefa Piłsudskiego domy numerów parzystych od 2 do 24 i nieparzystych od 3 do 19 wł., Blich—cała, Chemiczna cała, Zagrodowa cała, Przelotna cała, Kapitulna cała, Listopadowa cała, Nadbzurzańska Górna cała, Chełmońskiego cała, Wesoła cała, Sannicka cała i Sochaczewska.

**Obwód 2** (*Świetlica Pocztowa przy ul. 3 maja w podwórzu Urzędu Poczt.-Telegr*). Warszawska cała, Nadbzurzańska Dolna, Bolimowska cała, Żwirki i Wigury cała, 3 Maja cała, Tkaczew cała, Rynek Kościuszki cały, 11 Listopada cała, Popijarska cała, Dworcowa cała, 1 Maja cała.

**Obwód 3** (*Szkoła Powszechna przy ul. Browarnej*). Zielkówka cała, Zduńska domy numerów nieparzystych od 1 do 57 wł. i parzystych od 2 do 22 wł., Browarna cała, Kaliska cała, dworzec kolejowy i domki st. kol. Zielkowice, Panieńska cała.

**Obwód 4** (*Szkoła Handlowa przy ul. Marsz. Piłsudskiego*). Marsz. Piłsudskiego domy numerów parzystych od 27 do 52 i nieparzystych od 21 do 75 wł., Kozia cała, Zduńska domy numerów parzystych od 24 do 56 wł., Kutnowska cała, Bulwarna cała, Bielawska cała, Bonifraterska cała i Dominikańska cała, Wiatrakowa, Bratkowska,

**Obwód 5** (*Szkoła Powszechna przy ul. Bratkowice*). Rynek Kilińskiego domy numerów od 22 do 36 wł., Żabia cała, Uchańska cała, Łęczycka cała, Bratkowice cała, Plac Bratkowski cały, Piaskowa cała, Topolowa cała, Ułańska cała, Szkolna cała, Św. Ducha cała.

**Obwód 6** (*Sala Stow. Rob. Chrześć. przy ulicy D-ra Stanisławskiego*). Rynek Kilińskiego domy numerów od 1 do 21 wł., Długa cała, Stanisławskiego cała, Kurkowa cała, Ciemna cała, Koszarowa cała i Wąska cała.

**Obwód 7** (*Lokal Państw. Seminarjum Naucz. przy ul. D-ra Stanisławskiego*) Starościńska cała, Łódzka cała, Tuszewska cała, Wygoda cała, Zgoda cała, Radziecka cała, Zielna cała, Wspólna cała, Łyszkowicka cała, Podleśna cała, Katarzynów cała, Makowiska cała, Ogrodowa cała, Powstańców cała, Błonie cała, Księżacka cała, Aleja Sienkiewicza cała, Wodociągowa cała, Czajki cała, Kolejowa cała

## Gmina Bąków.

**Obwód 8** (*Maurzyce Szkoła Powszechna*). Klewków, Marjanka, Niedźwiada, Świeryż, Maurzyce, Szczudłów, Strugienice wieś, Strugienice os. ml.

**Obwód 9** (*Zduny Zarząd Gminny*). Dąbrowa, Szymanowice, Wiące, Wierznowice, Zduny Kościelne, Zduny parcele, Zduny wieś, Zduny folwark, Jackowice wieś, Jackowice parcele, Jackowice folwark, Pólka, Jackowice st. kol., Rząśno.

**Obwód 10** (*Łaźniki Szkoła Powszechna*). Retki, Łaźniki, Wiskienica wieś, Wiskienica folw., Wiskienica parcele, Zalesie, Złaków-Borowy.

**Obwód 11** (*Bąków Szkoła Powszechna*). Bąków Górny, Bąków Dolny, Bąków Poduchowny, Bogorja Górna, Bogorja Dolna, Bogorja Pofolw., Bogorja folwark, Urzecze.

## Gmina Bielawy.

**Obwód 12** (*Bielawy Remiza — Dom Ludowy*). Os. Bielawy, Bielawy młyn, Bielawy Duby, Bielawy Poduchowne, Feliksówka kolonja, Janinka kol., Józefin kol., Marylin kol., Nowakówka kol., Stasiakówka kol., Talarówka kol., Zofjówka kol., Jadwisin kol. Bielawska Wieś, Lebiodówka kol., Michałówka kol., Sokołówka kol., Brzozów wieś, Grzegorówka kol., Mroga folwark, Gaj wieś, Ninów kol., Przesławice folw., Wojewodza wieś, Chruślin wieś, Chruślin Kościelny, Chruślin Poduchowny, Swidrowski Młyn, Walewice folwark.

**Obwód 13** (*Sobota Szkoła Powszechna*). Marywil wieś, Przezwiska wieś, Przydatki kol., Stefanówka kol., Podgórze kol., Sobocka Wieś, Sobocki Młyn, Narutowicze kol., Sobota osada, Sobota folw., Zakrzew folw., Seligi wieś, Walewice Pomianowo wieś, Walewice wieś, Zakrzew wieś, kol. Staszyce, Helin wieś, Leśniczówka kol., Kościuszki kol., Ptaszyn kol, Ostoja kol., Sobota Parcele kol., Stokosy kol, Wojdówka kol.

**Obwód 14** (*Oszkowice Szkoła Powszechna*). Anielin Nowy wieś, Anielin Nowy, Budy Łazin kol., Emilin wieś, Emiljanów wieś, Borów Stary wieś, Borów Nowy wieś, Borów A, Borów folwark, Władysławów Borowy, Borówek wieś, Borówek folw., Dąbrowa wieś, Dębina-Łazin kol., Joachimów kol., Łazin wieś, Łazin folwark, Łazinek folwark, Oszkowice-Dworskie wieś, Oszkowice Stare wieś, Oszkowice Poduchowne, Trzaskowice wieś, Leonów wieś, Biesiekiery wieś, Szymanowice kol., Drogusza Stara wieś, Drogusza Leśna wieś, Stenin wieś.

**Obwód 15** (*Waliszew Stary Szkoła Powszechna*). Bogumin wieś, Gosławice wieś, Kłopot kol., Gosławice młyn, Janinów wieś, Augustowo wieś, Leśniewice wieś, Wola-Gosławska wieś, Zdziary wieś (kol. Zdziary Bankowe), Mięsośnia wieś, Mięsośnia Parafjalna, Mięsośnia Poduchowna, Mięsośnia Szlachecka, Psary wieś, Psary folwark, Marjanów Polesie-Swoboda folwark, Skubiki wieś, Skubiki os. ml., Waliszew Stary, Waliszew Poduchowny, Waliszew-Dworski, Zgoda wieś, Rulice wieś, Stanisławów, Władysławów wieś.

## Gmina Bolimów.

**Obwód 16** (*Bolimów Szkoła Powszechna*). Osada Bolimów, wieś Podsokolów, wieś Ziemiary, gaj. Ziemiary, Poświętne, Wólka Łasiecka wieś, Wólka Łasiecka folwark, Joachimów kol., Tartak Bolimowski, Grabie Leśniczówka, Mogiły kol., Halin folw., Poświętne Bolimowskie, Bolimowska Wieś—wieś, Bolimowska Wieś kol., Krasnów.

**Obwód 17** (*Bolimów Remiza Straży Pożarnej*). Humin wieś, Wola Wolicka kol., Humin Mizerka wieś, Humin Dobra Ziemskie kol., Humin—las, leśniczówka—parcele, Józefów kol., Wola-Szydłowiecka wieś, Wola Szydłowiecka kol. parc., Modrzew gajówka, Ziąbki wieś, Ziąbki wójtówka, Kurabka wieś, Kurabka wójtówka, Sokołów wieś, Sokołów osada, Sokołów osada karcz., Jesionna wieś, Jesionna folw.

## Gmina Dąbkowice.

**Obwód 18** (*Jamno, Lokal Zarządu Gminy*). Jamno wieś, Szwaby kol., Dąbkowice Górne, Dąbkowice Dolne wieś, Gzinka wieś, Grudze, Grudze pofolw. wieś, Kwiatek, Osówie os., Osówek kol., Grudze wieś, Jastrzębia, Jastrzębskie Górki wieś, Zagórze wieś, Zagórskie Górki wieś.

**Obwód 19** (*Bocheń, Lokal Domu Ludowego*). Bocheń wieś, Drzewiec, Lisiewice wieś, Mystkowice wieś, Ostrów wieś, Otolice, Pilaszków, Traby, Rososzka, Guźnia wieś, Rydwan os. wiatr., Rydwan folwark.

**Obwód 20** (*Parma, Szkoła Powszechna*). Parma, Placencja, Bobrowniki, Urbańszczyzna, Wygoda, Zawady.

### Gmina Domaniewice.

**Obwód 21** (*Domaniewice, Lokal Zarządu Gminy*). Domaniewice wieś, Domaniewice Pokarczemne, Domaniewice Poduchowne, Domaniewice Pofolwarczne, Wymysłów, Stroniewice, Strzebieszew, Domaniewice st. kol., Krępa.

**Obwód 22** (*Skaratki, Lokal Szkoły Powszech.*) Sapy, Sapy las państw., Skaratki Rogoźno, Okręt osada.

### Gmina Jeziorko.

**Obwód 23** (*Przemysłów, Szkoła Powszechna*). Złaków-Kościelny, Złaków-Kościelny parcele, Wyborów, Przemysłów, Niespusza kol., Niespusza, Mastki, Karsznice Małe, Karsznice Duże.

**Obwód 24** (*Chąśno II, Lokal Zarządu Gminnego*). Chąśno I, Chąśno II, Chąśno folw., Skowroda, Osiek folw., Karnków, Antoniew, Kwiatkówek, Karnkówek, Błędów, Różyce.

**Obwód 25** (*Łaguszew, Szkoła Powszechna*). Goleńsko, Łaguszew, Sierzniki, Boczki wieś, Boczki folw., Strzelczew kol., Strzelczew wieś, Lenartów, Litynek Czaplinek.

**Obwód 26** (*Kocierzew, Szkoła Powszechna*). Kocierzew wieś, Stanisławówek wieś, Stanisławówek kol., Konstantynów, Jeziorko wieś, Jeziorko folw., Wejsce, Wicie, Lipnice, Osiek wieś.

### Gmina Kiernozia.

**Obwód 27** (*Niedzieliska, Szkoła Powszechna*), Przecze, Bargowie, Krzyżyk Chruśliński, Byki wieś. Byki folw., Podbrzyzie, Ciechominek, Zamiary, Polesie, Krzewinki, Niedzieliska, Wygoda, Chruśle, Tydówka, Olszyny, Chmielnik, Paulinka, Osmoleniec, Ciechomin, Paulinka kol., Paulinka folw., Paulinka A kol., Paulinka B kol., Ciechomin wieś, Ciechomin kol., Witusza wieś, Witusza kol. T-wo, Słubice kol., Brodne Tow. kol., Brodne Józefów, Jeżewo i Zosino.

**Obwód 28** (*Kiernozia, Dom Ludowy w Rynku*). Piotrowo, Jadzień, Natolin Osiński, Czerniew wieś, Czerniew folw., Lasocin wieś, Janino, Ludwików, Krzyżyk Osiński, Wiśniewo kol., Jabłoniewo, Brodne A kol., Osiny wieś, Kiernozia osada, Kiernozia kol. parcele, Kiernozia folwark.

**Obwód 29** (*Kiernozia Szkoła Powszechna*). Sokołów kol., Sokołów wieś, Władysławów kol., Sokołów A. kol., Sokołów Tow. kol., Stępów wieś, Marysin, Józefów Stępowski, Długie folw., Kolce Stępowskie, Łączność kol., Janówka kol., Teresów Tow. kol., Teresew wieś, Teodorów kol., Zofjów wieś, Zofjów kol., Różanów, Wola Stępowska wieś, Wola Stępowska folw., Lubików, Natolin Kiernoski, Kochanków wieś, Kiernoska Wola, Stanisławów kol., Polanka.

### Gmina Kompina.

**Obwód 30** (*Blich folwark, Szkoła Rolnicza*). Popów wieś, Małszyce wieś, Blich folw., Zielkowice, Zabostów Mały.

**Obwód 31** (*Bednary kolonja, Szkoła Powszechna*). Bednary wieś, Bednary os. ml., Bednary st. kol., Bednary kol., Kęszyce wieś, Kęszyce folw., Kęszyce os. ml., Sierzchów, Patoki.

**Obwód 32** (*Kompina Szkoła Powszechna*). Gągolin Południowy, Gągolin Północny, Gągolin Zachodni, Kompina, Ostrowiec, Sromów, Piaskocin, Zabostów Duży.

### Gmina Lubianków.

**Obwód 33** (*Mąkolice, Szkoła Powszechna*). Feliksów wieś, Mąkolice, Popów wieś, Popówek, Popówek Włościański wieś, Władysławów, Karnków kol., Popówek Dworski kol., Wola Mąkolska Nowa, Nowy Antoniew, Domaradzyn wieś i folw.

**Obwód 34** (*Wola Zbrożkowa, Szkoła Powszechna*). Antoniew, Dąbrowa, Boczki Domaradzkie, Boczki Domaradzkie kol., Ziewaniczki wieś, Boczki Zarzeczne, Cybulice kol., Bronisławów, Gawronki wieś, Sopel wieś, Sopel os. ml., Niewiarowo kol., Helenów, Chlebowice, Karasica, Glinnik wieś. Glinnik folw., Wola Zbrożkowa wieś, Konarzew kol., Ruchna folw., os. Polesie, os. Czerniówka.

**Obwód 35** (*Lubianków, Szkoła Powszechna*), Albinów wieś, Wola Lubiankowska wieś, Wymysłów kol., Kuźmy wieś, Kuźmy folw., Michałów wieś, Lubianków wieś, Lubianków folw., Maciejowice folw., Marylów folw., Różany folw., Rudnik wieś, Ostrołęka kol. A. B., Ostrołęka os. C., Ostrołęka Małorolna wieś, Stroniewice Ostrołęckie kol., Małszyce Ostrołęckie kol., Rudniczek kol., Różyce kol., Rudnik folw., Rudnik osiedle, Rozdzielna C wieś, Rozdzielna D wieś, Zajrzew wieś, Zawady wieś, Zawady folw., Janinów folw., Florentynów wieś, Kałęczew wieś, Kałęczew folw., Krzywda A os., Krzywda B osada.

### Gmina Łyszkowice.

**Obwód 36** (*Stachlew, Szkoła Powszechna*), Sierakowice Prawe, Sierakowice Lewe, Sielce, Stachlew, Polesie, Łąki Sierakowskie, Sierakowice os. ml.

**Obwód 37** (*Łyszkowice, Zarząd Gminy*) Seroki, Bobiecko, Uchań Dolny, Kuczków, Łagów, Zakulin, Wrzeczko, Czatolin.

**Obwód 38** (*Łyszkowice, Szkoła Powszechna*), Os. Łyszkowice, kol., Łyszkowice, fol. Łyszkowice, os. Daniek, Łyszkowice Parcele, Reczyce.

**Obwód 39** (*Pszczonów, Szkoła Powszechan*), Kalenice, Pszczonów wieś, Pszczonów folwark, Seligów, Jacochów.

**Obwód 40** (*Bobrowa, Szkoła Powszechna*), Uchań Górny, Retniowiec, Chlebów, Dąbrowa Mszadelska, kol. Mikuły, folw. Mikuły, Trzcianka wieś, Trzcianka kol., Trzcianka folw., Zacisze wieś, Teresin, Bobrowa, Kapera.

### Gmina Nieborów.

**Obwód 41** (*Nieborów Szkoła Powszechna*), Arkadja wieś, Arkadja folw., Juljanów, Janowice wieś, Karolew wieś, Łasieczniki wieś, Łasieczniki folw., Mysłaków wieś, Mysłaków Parcele, Mysłaków os. pokarcz., Nakwasy os., Mysłaków folw., Borek os., Kapitulna os. ml., b. Cegielnia, Mysłaków os. ml., Nieborów wieś, Nieborów folwark, Jamielnik folw., Zygmuntów folw., Sypień wieś, Sypień Ucząstkowy.

**Obwód 42** (*Bełchów Szkoła Powszechna*) Bełchów wieś, st. kol. Nieborów, Nieborów Huta, Chyleniec Parcele, Chyleniec folw., Polesie Parcele, Polesie folw., Dzierzgów, Dzierzgówek Parcele, Michałówek folw., Kaczew folw., Piaski wieś, maj. Leśnictwo, Piaski Uczątkowe, Siwice folw., Kępiste, Lisie Pole, Walentynów, Chojniak.

Łowicz, 30 lipca 1934 r.

Starosta Powiatowy
*Kazimierz Siwik.*

## Ulgi dla rolników.

Ministerstwo Skarbu wydało rozporządzenie, na mocy którego *zostaje zniesiony 10-procentowy dodatek do podatku gruntowego*. Dodatek ten, popularnie zwany kryzysowym, ustanowiony został w 1926 r. Ulgi te, zmniejszając obciążenie podatkowe rolników, redukują zapotrzebowanie gotówki przez rolnictwo, co winno wpłynąć łagodząco na podaż nowych zbóż. Wprowadzenie takich ulg posiada więc charakter poczynań interwencyjnych na rynku zbożowym, zmierzających do podtrzymania cen drogą zmniejszenia sprzedaży zbóż.

Równocześnie został zniesiony pobór *10-procentowego dodatku również do podatku gruntowego*, ustanowionego *w październiku 1933 r.* na pokrycie kosztów, związanych z prowadzeniem *interwencji*. Koszty interwencji na rynkach rolnych i hodowlanych pokrywane będą więc z innych źródeł. Zniesienie tych podatków pociąga za sobą obniżenie podatku o blisko 20% co jest znaczną ulgą dla rolników. Wkrótce ma się ukazać zarządzenie min. Spraw wewnętrznych, którym obniżone mają być podatki na rzecz samorządu terytorjalnego.

# Nowa ordynacja wyborcza
## mobilizuje nowe siły w Polsce.

Jeszcze niedawno w prasie partyjnej rozbrzmiewały triumfalne okrzyki, szerokim rzekomo frontem uszeregowała się „opinja" w Polsce przeciwko nowej ordynacji wyborczej.

Kogo tam niema na tym froncie negacji? Narodowcy obok różowych pepeesów i czerwonych komunistów międzynarodowych, nabożni chadecy obok wojujących bezbożników, ludowcy wszelakiego gatunku, wymyślający sobie nawzajem, ale—zgodni w wymyślaniu tym, którzy w udziale w wyborach parlamentarnych widzą nietylko wykonanie prawa, ale i obowiązku obywatelskiego, wreszcie „enpeery", ukryte w podziemiach bytu nielegalnego „oenery", i ilu ich tam jest o rozmaitych nazwiskach, przezwiskach i wyzwiskach partyjnych.

Wszyscy oni w miarę zbliżania się końca sesji sejmowej sposobili arsenał haseł i programów, z którymi mieli wystąpić w akcji wyborczej, obmyślali, pod maską jakich „numerków" wystąpią wobec wyborców, pławili się w rozkoszy pieszczonych w wyobraźni wzajemnych układów, kompromisów, matactw, podstępów i oszustw, które w rezultacie doprowadzić ich miało do upragnionego celu—pięcioletniego, spokojnego i wygodnego bytowania z mandatem poselskim lub senatorskim w kieszeni.

Nowa ordynacja wyborcza położyła kres tym marzeniom i nadziejom.

O mandatach senatorskich panowie z partyj marzyć nawet nie mogą. Tam, gdzie decyduje o wyborze zasługa obywatelska lub cenzus wykształceniowy, tam agitatorzy partyjni nie mają nic „do gadania".

Ale i z wyborcami do Sejmu—nie lepiej.

Podniesienie cenzusu wieku wyborców do lat 24-ch pozbawia demagogów najcenniejszego bodaj materjału—niedoświadczonej a zapalnej młodzieży, która dotychczas, w każdej akcji wyborczej odgrywała rolę ślepego narzędzia w ręku sprytnych agitatorów. Z tych właśnie golowąsych młodzieniaszków rekrutowały się bojówki partyjne, rozbijające wiece i zgromadzenia przeciwników i utrzymujące w niemej karności wiece własnych „zwolenników".

Odsunięcie od wyborów tego niedojrzałego materjału, pozbawienie partyj młodocianych kadr, z których rekrutowały one swe gwardje przyboczne, musiało je zaboleć jako bolesna „krzywda".

Zmniejszenie liczby mandatów sejmowych z 444 do 208-miu zmniejszyło wogóle o 53% szanse zawodowych aspirantów do mandatów poselskich. Ale najbardziej zabolało działaczy partyjnych wszelakich barw i odcieni odjęcie stronnictwom i partjom politycznym monopolu ustanawiania list kandydatów na posłów.

Jakto? Zgromadzenia Okręgowe, złożone z przedstawicieli samorządów terytorjalnego i gospodarczego, związków zawodowych, organizacyj społecznych—te nigdy dotychczas nieznane ciała mają ustanawiać kandydatury na posłów? A cóż robić będą komitety i zarządy partyjne?

Nie, z taką sytuacją żadna partja pogodzić się nie mogła. Czy to endecy, czy komuniści—wszyscy „ludzie partyj" uznać musieli zgodnie i jednogłośnie, że taki przepis wyborczy jest targnięciem się na ich „najświętsze" „dobrze nabyte" prawa i przywileje, że pomnaża on nękające Polskę bezrobocie, gdyż wytrąca z rąk komitetów partyjnych „fachową" robotę szacherek wyborczych.

Tedy na całym szerokim froncie organizacyj partyjnych—od komunistów począwszy, na domorosłych hitlerowcach kończąc, rozległo się zgodne „veto", poczem staropolskim szlacheckim obyczajem rzekomi proletarjusze wraz z bracią szlachtą wycofali się na tamten brzeg.... poza rzeczywistość.

Albowiem w rzeczywistości rzeczywistej działo się inaczej. Gdy rozpoczęła się pierwsza faza akcji wyborczej—wybory delegatów do Zgromadzeń Okręgowych—zaczął się formować inny „szeroki front". Nie biją bębny reklamy, ani ogłaszające trąby haseł nie rozdzierają uszu „szanownych wyborców".

Jest to front szary, jak szarą jest praca realna, przy pługu, przy warsztacie, jak szarą jest chłopska siermięga i bluza robotnicza. Na szerokim froncie tej polskiej rzeczywistości wystąpiły setki tysięcy radnych gminnych i powiatowych, przedstawiciele związków zawodowych, samorządów gospodarczych, organizacyj społecznych.

Szeroki ten front ostatecznie sformuje swe szeregi w dniu 4-ym sierpnia, w terminie ustanowionym w kalendarzu wyborczym na zakończenie wyborów delegatów do Zgromadzeń Okręgowych.

Rozpocznie się wtedy najbardziej odpowiedzialna praca Zgromadzeń Okręgowych nad ustanowieniem kandydatur na posłów.

Członkowie Zgromadzeń Okręgowych nie będą to „mężowie zaufania" przez partje mianowani. Są to prawdziwi mężowie zaufania obywateli, obdarzeni już dawniej przez nich mandatem pracy w gminach, powiatach, w związkach zawodowych, samorządzie gospodarczym, w organizacjach społecznych.

Poza sobą czuć oni będą tysiące i miljony współobywateli, którzy ich swem zaufaniem obdarzyli. Zaufania tego zawieść nie chcą, nie mogą.

W głębokim i sumiennym namyśle ważyć muszą wartość gatunkową, moralną i umysłową wartość pracy i zasługi tych, których nazwiska mają być wysunięte jako nazwiska kandydatów na posłów.

Zaś dnia 8-go września wystąpi na widownię front najszerszy — chłopów i robotników, kupców i rzemieślników, inteligencji pracującej, by ostatecznie zdecydować, kto ma być powołany, obdarzony mandatem wybrańca do przedstawicielstwa narodowego.

Zamiast frontu fikcyj, urojonych potęg i oszukańczych manideł, występuje najszerszy front polskiej rzeczywistości i twórczej państwowej pracy.

*Asper.*

# Stronnictwo ludowe nie bojkotuje wyborów.

Kurjer Poranny w numerze 207 z dnia 28.VII b. r., spełniając obowiązek gościnności udzielił miejsca znanemu **działaczowi Stronnictwa Ludowego b. posłowi p. Antoniemu Langerowi**, który wyjaśnia sens rezolucji, jaką powziął kongres tego stronnictwa w sprawie wyborów. „Nowa forma ustrojowa—pisze p. Langer—jest nowym eksperymentem w życiu społeczno-politycznem i jako taka wzniecila cały szereg zastrzeżeń i sprzeciwów. Każda bowiem głębsza reforma w życiu publicznem z natury rzeczy prowadzi do rozdwojenia opinji, która odpowiada tem mocniej im dalej sięgają zmiany ustrojowe w życie zbiorowe". Podług p. Langera, tak zwolennicy, jak i przeciwnicy nowej ordynacji, gubili momentami umiar w ocenie rzeczywistości życia, a zapominali, lub zbyt mało brali pod uwagę" rozwojową ideę Państwa, które winno służyć dobru powszechnemu i gwarantować wszystkim obywatelom uprawnienia do wpływania na sprawy publiczne". Autor stara się podkreślić i to dość mocno, że zaszło nieporozumienie „wprost historyczne" w obozie demokracji, bo nie to jest ważne, że stronnictwa wypowiedziały się przeciw wyborom, ale to, że w tym momencie nie zdawano sobie sprawy iż „został podważony w umy-

slach obywateli porządek prawny w Państwie", czego następstwem może być w przyszłości wywołany w masach niepotrzebny i szkodliwy chaos i anarchja. W rozluźnionym obozie polskiej demokracji najbardziej zwartą organizację tworzy warstwa chłopska, którą spaja szczera i głęboka wiara, że interes jednostki wiąże się z interesem ogółu—wszystkich chłopów. Zeszli do historji wodzowie chłopscy, obecnie nastąpiło zjednoczenie chłopów, które jest wyrazem dojrzenia społeczno-politycznego włościaństwa. Tej zmiany nie chcą, czy nie mogą sobie wyobrazić ci, którzy przyzwyczaili się do „starych metod kramikarstwa politycznego" ci którzy uważają chłopa za stałe biernego i nieświadomego życia społecznego Narodu. Wielki błąd popełniają ci wszyscy według p. Langera, „którzy ruch ludowy idenfikują z pojęciem tej lub owej partji, tego lub owego działacza". Ten potężny ruch zrodzony został z tęsknoty do wolności człowieka pracy, a cel jego, to walka o prawa obywatelskie i sprawiedliwość społeczną, a nie zajmowanie jakichkolwiek stanowisk, czy mandatów. I dzięki temu, ruchu tego nikt nie uśpi, może rozwój jego być zahamowany, czy opóźniony, ale będzie on dalej wydawac z siebie ludzi pełnych świadomości że "Siła Narodu i Państwa jest uzależniona od rozwoju twórczych sił warstwy chłopskiej".

Chłop dzięki wrodzonego pojęcia ładu i sumienności, nie znosi anarchji, ani dyktatorstwa, ucisku czy wyzysku.

Siła prawa o której wspominał Pan Premjer Sławek musi być przywrócona, to pociągnie za sobą uczucie pewności w społeczeństwie do jutra. Prawdziwą miłość kraju i Państwa okazuje człowiek nie przez przemilczenie zła, nie przez obojętność, ale przez wypowiadanie śmiałe w celu zniweczenia wszystkiego złego, to nie opozycja. **Mimo, że Stronnictwo Ludowe nie bierze udziału w wyborach, lecz ich nie bojkotuje, bo bojkot taki byłby w zrozumieniu wielu działaczy tegoż Stronnictwa „aktem zmierzającym do podważenia istniejącego porządku prawnego w Państwie i to nie byłoby zgodne z duchem uchwał Stron. Lud.,** które walczy „jedynie w granicach obowiązującego prawa"—Str. Lud. nie stanęło na gruncie antypaństwowym, jak twierdzą niektórzy, i **nie pozwoli zepchnąć chłopa poza nawias życia państwowego, ruch ludowy w jakiejkolwiek formie rozwijać się będzie, mając na celu mocarstwowe siły Państwa.**

# O poprawę cen zboża.

Nowy rok gospodarczy w rolnictwie rozpoczyna się pod znakiem spadku cen zboża. Cena giełdowa żyta wynosiła w Warszawie w ostatnim tygodniu lipca około 11.50 zł. W Poznaniu nowe żyto notowane jest po 10 do 10.50 zł. za 100 kg. Mamy więc w porównaniu z rokiem ubiegłym spadek ceny o 4 do 5 zł. Spadek ten niepokoi wieś, godzi bowiem bezpośrednio w jej gotówkowy dochód, uzyskiwany ze sprzedaży zboża.

Czem sobie tłumaczyć tę zniżkę? Czy nosi ona charakter trwały? Co trzeba czynić, aby przeciwdziałać pogarszaniu się sytuacji wsi? Oto pytania, które żywo interesują dziś nietylko rolników, ale i cały kraj. Położenie rolnictwa przestało już być bowiem wewnętrznem zagadnieniem wsi i stało się jednym z najdonioślejszych problemów ogólnopaństwowych.

Jeśli chodzi o pierwsze z tych pytań, to opinja rolnicza wiąże zniżkę cen zboża ze zmianami, dokonanemi ostatnio przez rząd w rolniczej polityce interwencyjnej. Jak wiadomo, w polityce tej nastąpiły pewne przesunięcia. Z zakresu środków, stosowanych w celu podtrzymywania cen, wyłączony został skup interwencyjny zboża przez Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe, natomiast rozszerzeniu uległy środki interwencii w zakresie podnoszenia cen innych artykułów, a w szczególności hodowlanych.

Przyczyny tej zmiany w polityce interwencyjnej zostały już dostatecznie oswietlone. Sami rolnicy zmusili rząd do wycofania się z akcji interwencyjnego skupu, a to wskutek rzucania na rynek coraz to większych ilości zboża. Minister rolnictwa przytoczył, że, celem podtrzymania ceny, P. Z. P. Z. musiały zakupić od żniw do końca października: w 1932 r. 57 tys. ton, w 1933—261 tys. ton, a w 1934 r.—334 tys. ton.

Jak widać z tych liczb, rolnicy widzieli dla siebie korzyść w sprzedawaniu zboża Państwowym Zakładom Przemysłowo-Zbożowym, to też co roku zwiększali zaofiarowanie zboża na sprzedaż. Tego Zakłady nie mogły wytrzymać, ani ze względów finansowych (kupowały bowiem żyto z wielką dla siebie stratą), ani technicznych, nie mogły bowiem zamagazynować tak wielkich zakupów.

Obecnie Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe kupują zboże tak, jak kupuje je zwykły kupiec. Będą one niewątpliwie oddziaływały na ceny, nie w tym jednak stopniu, co w latach ubiegłych. Wystarczyło to, aby zaraz po ukazaniu się wiadomości o zaprzestaniu dotychczasowej akcji skupu zaczęła działać spekulacja na zniżkę. W obawie przed tą zniżką rzucono na rynek zapasy starego żyta. Cena oczywiście musiała spaść.

Sama zmiana formy akcji interwencyjnej P. Z. P. Z. nie może być jednak uważana na zasadniczy powód spadku ceny zboża. Zasadniczym—że tak powiemy — fundamentalnym powodem spadku cen zboża po żniwach jest i zawsze będzie jego podaż. Cena zawsze spada, gdy rolnicy rzucają na sprzedaż wielkie ilości żyta i pszenicy.

Czy rolnicy mogą się powstrzymywać od sprzedaży? Wiemy, iż jest to rzeczą trudną, rolnicy bowiem mają szereg płatności po żniwach, na których pokrycie potrzebują gotówki. Trzeba jednak coś zrobić, aby ograniczyć tę podaż, gdyż tylko w tej drodze, przez zmniejszenie zaofiarowania zboża na sprzedaż, można będzie zwalczyć spekulację i poprawić obecne ceny.

Trzy czynniki — zdaniem naszem — muszą tu działać w sposób harmonijny.

**Pierwszy**—to roztropność w sprzedaży pożniwnej i wytrzymałość samych rolników. Nie jest to łatwo powstrzymywać się od sprzedaży, gdy wierzyciel siedzi na karku, gdy sekwestrator i bank woła o pieniądze. A jednak trzeba zrobić wszystko, aby się nie dać. Trzeba zacisnąć zęby, układać się z wierzycielami na późniejsze terminy i gdzie można—czekać ze sprzedażą.

**Drugi** czynnik — to zdobywanie środków pieniężnych na pokrycie pilnych należności w drodze sprzedaży innych artykułów produkcji rolniczej, I tutaj idzie rolnikom na rękę, występująca jednocześnie ze zniżką cen zboża, znaczna zwyżka cen artykułów hodowlanych, na pobudzenie której to zwyżki—jak zaznaczyliśmy—rząd postanowił w ostatnich czasach położyć większy nacisk. Zwyżka ta, która w ostatnich dniach dała się zaobserwować w sposób wybitny, zupełnie realnie, zwłaszcza dla drobnego rolnictwa, zrównoważyć może w pewnym stopniu ujemne konsekwencje spadku cen zboża. Drobny rolnik nie będzie sprzedawał żyta, którego zresztą z zasady nie produkuje na sprzedaż, gdy z produkcji hodowlanej osiągnie dochód potrzebny mu na pokrycie jego zobowiązań i potrzeb życiowych.

**Trzeci** wreszcie czynnik, który wpłynąć może na ograniczenie podaży zboża i poprawienie jego ceny—to zmniejszenie płatności rolniczych i rozłożenie ich na późniejsze terminy, Komitet Ekonomiczny Ministrów uchwalił już w tej dziedzinie pewne dyrektywy. Wydaje się, iż po tej drodze trzeba będzie pójść dalej.

Wytrzymałość i ograniczenie pożniwnej sprzedaży zboża przez rolników, kontynuowanie programu podnoszenia cen produkcji hodowlanej, znajdującej swe oparcie w eksporcie i konsumcji rynku wewnętrznego, oraz zmniejszenie świadczeń gotówkowych rolnictwa, jako nader istotnego dziś czynnika, wpływającego na podaż zboża — to są te czynniki, które, w połączeniu z premjami eksportowemi, mogą wpłynąć na poprawę cen zboża.

Powiedzmy sobie szczerze, że powrót do interwencyjnego skupu zboża jest w tej chwili niemożliwy i niecelowy, i że są to jedyne środki, dające się zaraz zastosować, zastosowane zaś rozumnie winny przynieść pożądane rezultaty.

*J. R-ski.*

# Kronika powiatu i miasta.

**Djety dla członków komisyj wyborczych.** Członkowie okręgowych komisyj wyborczych oraz przewodniczący i członkowie obwodowych komisyj wyborczych, którzy utrzymują się wyłącznie z zarobku dziennego i udowodnią utratę tego zarobku spowodu pracy w komisji, otrzymują za dni rzeczywistej pracy w komisji djety dzienne w następującej wysokości: członkowie okręgowych komisyj wyborczych — 10 zł., przewodniczący obwodowych komisyj wyborczych 4 zł. i członkowie obwodowych komisyi wyborczych—3 zł.

**BIELAWY.** Zarząd Straży Pożarnej na posiedzeniu w dniu 30 lipca 1935 r. jednogłośnie postanowił wezwać wszystkich członków straży, aby w dniu głosowania do Sejmu i Senatu wzięli udział w głosowaniu, dokumentując tem spełnienie obowiązku obywatelskiego dla dobra potęgi Mocarstwowej Państwa.

**Gm. DOMANIEWICE—Orkiestra gminna.** Dzięki zapobiegliwości wójta p. Rutkowskiego i sekretarza p. Wilka została zorganizowana orkiestra gminna.

Trudności z komplikowaniem instrumentów, wyszukaniem ludzi chętnych, obdarzonych pewnemi zdolnościami muzycznemi zostały pokonane. 28 lipca wybrano zarząd tej nowej placówki i jednocześnie odbyła się pierwsza próba. Życzymy organizatorom i członkom orkiestry pomyślnej i owocnej pracy.

**Gm. ŁYSZKOWICE — Zebranie organizacyj społecznych.** Dnia 30 lipca b. r. w sali teatralnej odbyło się zebranie mieszkańców osady Łyszkowic i okolicy, zorganizowane przez organizacje społeczne, działające na terenie gminy, na którem p. Jabłoński Jan wygłosił odczyt p. t. Ordynacja wyborcza do Sejmu i Senatu. Po wysłuchaniu odczytu zebrani powzięli odczytaną przez p. Kokota Zygmunta rezolucję treści następującej:

REZOLUCJA. Obecni na odczycie w dniu 30 lipca b. r. o ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu, wygłoszonym przez p. mgr. Jabłońskiego Jana mieszkańcy osady Łyszkowic, oraz członkowie następujących organizacyj społecznych: Związek Strzelecki oddział męski i żeński, Związek Rezerwistów, Związek Straży Pożarnej, Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet, L. O. P. P., Związek Robotników cukrowni, L. M. i K., Związek Nauczycielstwa Polskiego, postanowili, że wezmą czynny udział w wyborach do Sejmu i Senatu, jak to im nakazuje ich obowiązek obywatelski i zrozumienie idei przewodniej nowej konstytucji i ordynacji wyborczej.

## *Komunikaty Zarz. m. Łowicza.*

**Bibljoteka Miejska.** Lokal Bibljoteki Miejskiej stał się po odnowieniu miłą i estetyczną placówką kulturalną. Sale bibljoteczne są czyste i starannie utrzymywane, a wiemy, że to są cechy bardzo rzadko spotykane w bibljotekach prowincjonalnych. Nic też dziwnego, że mieszkańcy naszego miasta coraz chętniej odwiedzają bibljotekę, tembardziej, że opłaty bibljoteczne zostały od 1 kwietnia znacznie zniżone przez Miejską Komisję Bibljoteczną, a korzystanie z Czytelni Pism jest bezpłatne dla wszystkich. Frekwencja czytelników stale wzrasta nawet w miesiącach letnich, kiedy zwykle ruch zmniejszał się w bibljotece. O wzroście frekwencji świadczy najlepiej fakt, że od dnia 1 kwietnia b. r. do 1 sierpnia zapisało się do Bibljoteki Miejskiej 87 osób.

**Stowarzyszenie Techników Polskich Ziemi Łowickiej.** Dnia 29 b. m. odbyło się zebranie Zarządu Stow. T. P. Ziemi Łowickiej na którem wybrano Zarząd w następującym składzie: prezes—inż. Czarnowski Jan, vice-prezes—Gorzkowski Wacław, skarbnik—Maciejko Karol, sekretarz—Pawłowski Ryszard. Panowie: Adamczyk Wacław i inż. Doria-Dernałowicz Czesław weszli w skład Zarządu, jako członkowie.

### Podziękowanie.

Wszystkim ofiarodawcom fantów na loterję Z.Z.Z. jak również Legjonowi Młodemu za zorganizowanie i pomoc w imprezie, oraz fp. burmistrzowi za łaskawe objęcie protektoratu, składa serdeczne podziękowanie. *Z. Z. Z.*

## Osobiste.

Pan mjr. Berger odkomenderowany został z 10 p. p. na stanowisko komendanta P. K. U. w Gródku Jagiellońskim.

Społeczeństwo łowickie ponosi z tego powodu wielką stratę, ponieważ p. mjr. Berger nie szczędził sił i poświęcenia w pracy społecznej powiatu i miasta.

Uroczyste pożegnanie Pana majora odbędzie się w połowie sierpnia b. r.

### Odpowiedzi Redakcji.

*Autorowi „O wodociągach".* Artykuł Pana zamieścimy w jednym z następnych numerów. Prosimy jednak o nadesłanie całości rękopisu.

*„Łowiczanka".* Z reportażu „Pociąg Wystawa" skorzystać nie mogliśmy, gdyż nadesłany został zapóźno. Prosimy uprzejmie o skomunikowanie się w godzinach przyjęć z Redaktorem w celu omówienia stałej współpracy z komitetem „Życia Gromadzkiego".

*Pan S. Durmaj.* Z feljetonu p. t. „Wsi spokojna, wsi wesoła"—nie skorzystamy.

*Pan D. J. Blichowiak z Bochenia.* Ze sprawozdania z ośmiodniowej wycieczki rolniczej niestety skorzystać nie mogliśmy, bowiem cenne informacje Pana nadeszły do naszej wiadomości z miesięcznym opóźnieniem.

Prosimy się nie zrażać i dalej z nami współpracować.

## Przetarg.

Podaje do publicznej wiadomości, iż w dniu 10 sierpnia 1935 r. odbędzie się w kancelarji więzienia w Łowiczu pisemny nieograniczony przetarg na jednorazową dostawę artykułów żywnościowych, a mianowicie: 30.000 kg. kartofli, 400 kg. kaszy jaglanej, 300 kg. kaszy gryczanej, 300 kg. kaszy jęczmiennej, 400 kg. kaszy perłowej (pęczaku), 800 kg. sloniny, 400 kg. mięsa wołowego, 600 kg. mięsa wieprzowego, 1000 kg. kości, 200 kg. cukru kryształu, 30 kg. kawy zbożowej, 1200 kg. kapusty świeżej, 25 kg. szmalcu, 10 kg. grzybów suszonych, 200 kg. chleba pytlowego (miesięcznie), 500 kg. cebuli, 350 kg. buraków, 100 kg. pietruszki, 400 kg. marchwi, 700 kg. soli jadalnej, 250 kg. flaków, 160 kg. podróbek, 160 kg. krwi wieprzowej, 500 kg. mąki żytniej pytlowej 65%, 100 kg. pomidorów świeżych, 20 kg. śliwek suszonych, 60 litr. octu, 3000 litr. mleka słodkiego, 600 litr. mleka zsiadłego, 3 beczki śledzi. Dostawa zakupionych artykułów i regulowanie należności za powyższe odbędzie się według warunków podanych w zawartej umowie.

Produkty będą przyjmowane komisyjnie.

Do oferty winien być załączony kwit Kasy Skarbowej na złożone wadjum w wysokości 3% sumy zaoferowanej dostawy.

Oferty opieczętowane z napisem: „OFERTA NA DOSTAWĘ ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH" z dołączeniem próbek, winny być złożone do dnia 10 sierpnia 1935 r. do godziny 11-ej w kancelarji więzienia w Łowiczu, w którym to dniu o godzinie 12-ej nastąpi komisyjne otwarcie ofert.

O oszczegółowych warunkach przetargu i dostawy osoby zainteresowane mogą informować się u Naczelnika Więzienia.

Komisja przetargowa zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, względnie zarządzenia ustnego przetargu.

Naczelnik Wiezienia

(—) *St. Nasławski.*



Redaguje: **Komitet.** Redaktor odpowiedzialny: **Mgr. Stanisław Oleślak**

Stali Korespondenci: Bąków—J. Łapczyński, M. Łuczyński—Bielawy, B. Klusko-Sobykowski—Domaniewice, W. Rembowski—Jeziorko L. Stępniak—Kiernozia, St. Woźniak—Łyszkowice. J. Wołowicz—Nieborów, J. Rosiński—Gdynia.

Wydaje: **Inż. Jan Czarnowski** w im. Powiat. Komitetu Regionalnego w Łowiczu.

Druk. K. Rybackiego w Łowiczu.